

244 HÖSTETT A DUNA MÉLYÉN

A tavasz sokáig késlekedett. Pedig mindenki nagyon várta, a játszótér után vágyakozó gyermekek csakúgy, mint a vetéshez készülődő parasztok. Végre beköszöntött a jó idő.

A szerelők, akik a Boráros-téren a hid karcos íveit szegecselték, nevető arccal tekintettek a tavaszi napra. De alattuk a Duna vize piszkosszürkév, majd sárgászölddév vált. A víz napról napra emelkedett s egy reggelre elérte az alsó rakpartot. A Duna áradt. „A vízszint 6.75 méter a zéró felett” — jelentette a Vizrajzi Intézet.

A Duna közepén, ahol véget ér az új hid íve, egymás mellett sorakoznak az S. I.-es segédpillér cölöpei. Már csak néhány méter és a cölöpökre ráhelyezik a hid ívét a szerelők. Ugy akarják megünnepelni május 1-ét, hogy a mederhid szerelésénél a szélső főtartókat a 35-ös, a közbeeső főtartókat pedig a 37-es csomóig április 30-ra felszerelik.

A víz azonban egyre emelkedett, a Vág, a Nyitra, a Garam mind nagyobb mennyiségben adta át a Dunának a hegyekről leáradó holtét. A hid ívein elhallgatott a szegecselőkalapács, kihűlték az izzó szegecsek: nem lehetett folytatni a munkát. Az S. I.-es segédpillér cölöpeit még nem biztosították, a Duna áradása megakadályozta ezt a munkát. Ezért a hid ívét lehetetlen volt a pillérre ráhelyezni. A víz erős sodra elragadta volna. A szerelők azonban még a segédpillér biztosítása nélkül is folytatni akarták a munkát. A továbbhaladás azonban veszélyt hordozott magában. A hid ívét, amely a Duna fölé hajlott, a víz közepén nem tartotta semmi, a vastömög húzta a víz felé s ha még jobban megterhelik, belezuhanhat a folyóba. Hiába tettek merész ígéreket a gyártási részleg dolgozói, hiába ígérték a főtartók beállítását a szerelők — fogalmukat nem teljesíthették a segédpillér biztosítása nélkül.

Az S. I.-es segédpillér cölöpeinek megerősítése a bűvárokra várt, de az óránként több mint tíz kilométeres sebességgel hömpölygő vízárdatban lehetetlennek látszott a munka. A szerelők elkéseredtek. „Hogyan teljesítsük a május 1-re tett ígéletünket?” — kérdezték. Az áradás már nyolcnap elmaradást okozott. Perényi Miklós elvtárs, a hidépítés vezetője, a sok vitakozás, gondolkodás után elindult segítségért — a bűvárokhoz.

A Közúti Hídfenntartó Vállalat munkahelyén a bűvárok komoran haligatják Perényi elvtársát:

— Elmaradunk, nem tudjuk teljesíteni a május 1-i fogadalmunkat, ha az S. I.-es cölöpök vízalatti biztosítása nem készül el.

Ugra igazgató a bűvárok vezetője, aki maga is bűvár, tudta, mit jelent a megáradt Duna. Egyszerűen, nyíltan kimondta:

— A munka veszélyes, nem küldhetünk le senkit a víz alá. A víz sebessége több mint 10 kilométer óránként.

Ilyen esetben a bűvár nem köteles leszállni a víz alá. De a munka mégis sürgetett, be kellett fejezni a cölöpök biztosítását, mert a Vizrajzi Intézet jelentése szerint: „Az Alpokban még nem indult meg a háromméteres hótakaró olvadása.” Mi lesz akkor, ha ez is ideér? Az áradást a nagy hóolvadás még jobban fokozni fogja, s akkor már semmiképpen sem tudják elvégezni a cölöpök biztosítását. De a hidat el kell készíteni. Sürgősen cselekedni kellett. A csendet Fazekas István elvtárs hangja törte meg.

— Ha senki sem vállalkozik, én akkor is megyek.

A bűvárok közül még egy elvtárs, Botos László emelkedett fel.

— Veled tartok — mondta határozottan.

Reménykedve, várakozásteli izgalmal gyűlt össze kedden délelőtt is a Bány-brigád. A brigád egyik tagja, Fazekas elvtárs alámerüléshez készülődött a legfontosabb munkahelynél, az S. I.-es pillérnél. Hatan is igyekeztek ráhúzni a gumiruhát, felvette a 12 kilós vaspapucsokat, a mellére és hátára súlyos ólomlemezeket szíjaztak. A brigád egyik tagja túlságosan is sietett.

— Csak nyugodtan elvtársak — csitította őket Fazekas István. Hatalmas vállain feszült a bűváruha, s örökké vidám arccal nézte a hömpölygő vizet. Fülére illesztette a telefont, megigazította a gégemikrofont. Amint a nehéz vörösrézsisakot Fazekas elvtárs fejére illesztették, dolgozni kezdett a szivattyú, amely a friss levegőt adja a bűvárnak. A víz nyomásának ellensúlyozására levegővel töltötték meg a bűváruhát. Fazekas elvtárs intett s elindult lefelé a vaslétrán, magán a 110 kilós ruhával. Egy perc — s a létrafoknál a vizen már csak a levegőbuborékok jelezték, hogy eltűnt, a mélységben.

A víz örvényelt a vaslétránál, vadul rohant a cölöpök között. A brigád tagjai a telefon körül gyűltek össze, s

figyelték a mélyből jövő rövid parancsszavakat.

— Leértem... Engedd a köteleit... Hangosabban beszélj!... Semmit sem látok... Itt még sokkal nagyobb az örvény...

Sokáig semmi hang a mélyből. Fazekas elvtárs a víz erős sodra miatt hasoncsúszva haladt előre a fenéken, s a vaksötétben tapogatózott. De a cölöpöket nem találta meg. A vaslétra túl messze volt a cölöpöktől, s a sebes víz majdnem elsodorta. Fazekas elvtárs nehéz helyzetbe került, de nem félt a veszélyektől. Nem egy helyen állta már meg helyét a legnehezebb körülmények között. 1946 óta, amióta a párt tagja, egymásután hajtotta végre a legnehezebb feladatokat. Dolgozott a dunaföldvári, a tiszaugyi, majd a gubacsi, a szegedi közúti hid s a bajai hidak építésénél. Szerzett már tapasztalatot a vízalatti munkáknál. S amikor most ismét nehéz feladatokat kellett megoldani, úgy érezte, példát kell mutatnia.

Most is nyugodt maradt, megpróbált visszajutni a létrához. A víz erős sodra valósággal a vaslétrához tapasztotta, csak nehezen tudott előrejutni. Végre felért. Dolgavégezetlenül. A brigád tagjai izgatottan várták. Arcukon a csalódás jelei látszottak. A másik oldalon Botos László várt, átszólt:

— Mi az eredmény? — kérdezte. Fazekas elvtárs elmondta; eddig semmi, a létrát át kell helyezni.

A hidépítés vezetői, már alig hittek a sikerben. Fazekas elvtárs azonban nem adta meg magát egykönnyen. A létra áthelyezése után másodszer is alámerült. A munka sikerrel járt. Megtalálta a cölöpöket s megvizsgálta a tartógerendákat. Az eredeti terv az volt, hogy az „Andráskötecsket” le kell szedni, hogy leereszthessék a merevítő vasakat.

— Van más megoldás is — mondta Fazekas elvtárs, amint feljött. Elővette a rajzot s megmutatta: a keresztgerendák alatt átfűzik a köteleket és ezeken engedik le a merevítő vasakat. Így egy kicsit nehezebb lesz a munka, de nyernek egy hetet.

— Készüljétek fel — mondta a brigád tagjainak. A vasbilincseket kötelekre erősítették s lassan engedték lefelé. Fazekas elvtárs újra eltűnt a mélyben, a másik oldalon meg Botos László merült alá. A brigád várt. Egy ideig csak a víz csobogását hallották, amint a hullámok odacsapódtak a de-reglye oldalához. A víz alatt Fazekas elvtárs kitapogatta a cölöpöket.

— Engedjétek a bilincset... Lassabban... — de a merevítő vas, a bilincs nem érkezett meg. Megakadt valahol. Fazekas elvtárs megkereste a tartógerendák között. Kiszabadította.

— Még lejjebb — szólt fel. Amint a merevítővas leért, szétcsavarozta, ráillesztette a cölöpre s kezdte megerősíteni. Fél óráig dolgozott a fagyos vízben, s akkor megszólalt:

— Több levegőt!... — Kis idő múlva —: Kész... Felmegyek...

Amikor leemelték fejéről a sisakot, arcán végigszánkázta az izzadságcseppek. A pillér másik oldalán akkor merült fel Botos László, ő is felszerelt egy merevítő bilincset. Vidáman atkiáltottak egymásnak:

— Egy! — Fazekas elvtárs vissza kiáltott: Nálam is!

Aznap mind a ketten négy-négy merevítővas-bilincset szereltek fel. Fazekas elvtárs a negyedik bilincs felszerelése után, amikor ismét felmerült, átnézett a tulsó partra. A budai oldalon a tiszta napsütésben élesen rajzolódtak ki a hid kőkockái.

— Mintha nyolc nappal már közelebb volna a part — mosolygott brigádjár.

Azóta már eltelt néhány nap, de a víz sodra nem lassult. A két bűvár, Fazekas és Botos elvtársak, rendületlenül merültek fel s alá, rakták a cölöpökre a biztosító bilincseket. Siettek. A szerelők teljesíteni akarják május 1-re tett fogadalmukat. Szinte perceként érdeklődtek, hogyan áll a munka. Már az utolsó cölöpökre rakják a merevítő-bilincseket, s nemsokára megkezdődhet a szerelés, a főtartók bemelése. Az Ady Endre- és a József Attila-daruk indulásra készen állnak.

Fazekas és Botos elvtársak a nehéz munka után még vidámbabak. A csónakban beszélgetnek, tréfálkoznak. Fazekas már szinte maga előtt látja a kész hidat, s arról ábrándozik: itt fog végigsétálni fiaival, s mesél majd nekik egyet s mását a hid történetéről. Büszke a hidra, büszke a gyermekeire is.

— Hozzám hasonlítnak — nevet —, az egyik fiú négy és fél kiló, a másik öt kiló negyven deka volt, amikor született.

A pesti oldalon a szerelők várják a bűvárokat. Körülveszik, dicsérik őket, de a két bűvár elhárítja a dicséretet.

— Erre nevelt bennünket a párt, mindig a legnehezebb feladatokat bízzák ránk: ezt kitüntetésnek vesszük. — És szeretettel nézik az új hid ívét, amelylyel nemsokára összeforrasztják a két partot a megáradt Duna felett.

Nagy Sándor

Szabrad nép
1952 IV/15